

SETSWANA PUOTLALELETSO YA NTLHA: PAMPIRI YA II
SETSWANA FIRST ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER II

Nako: 2½ Diura

Maduo: 100

ELA TLHOKO

1. Pampiri e e na le ditsebe di le 4. Tsweetswee netefatsa gore pampiri ya gago e feletse.
  2. Pampiri e e na le dikarolo di le PEDI:
KAROLO A: Dikwalo tsa Padi (60)
KAROLO B: Dikwalo tsa Tirisano (40)
  3. Araba dipotso di le THARO.
  4. Araba dipotso tsothle ka Setswana, o dirisa tshwaraganyo le kgaoganyo ya mafoko, mopeleto le mareo a a kannweng ke Lekgotla la Bosetšhaba la Puo ya Setswana.
  5. Botswerere mo kwalong, peong ya mabaka le mo thulaganyong ya dintlha, bo tla go tswela molemo.
  6. Botlhaswa le mokwalo o o sa buisegeng di tla go jela maduo.
  7. Dipelothuto tsa bobedi, boraro le bone: **Go buisa le go lebelela/bogela; go kwala le go tthagisa; ga mmogo le tirisano ya puo.**
-

KAROLO A   DIKWALO TSA PADI**POTSO 1   DIKWALO****Araba dipotso tsotlhe.****PADI   SAMORERWANA: M. D. MOTHOAGAE**

1.1   Buisa temana e e latelang, morago o arabe dipotso:

"Bona monna Gaboitlodiwe, megagaru e bosula thata. Fa lo ja thoto ya ga rre e le kanakana lo batla eng jaanong. Ruri moji ga a bope. Wena Keitheng, o dumela go tsiediwa bonolo fela jaana. O ntshiwa dijo ganong le wena o a dumela. O lesilo la bofelo. Wena Gaboitlodiwe o belwa ke kgora he, monna! O bona fela gore o gape kgomo tsa ga rre bonolo jalo! Ke batla go lo ..."

"Mogolole Pelotshweu baya pelo, Motshweneng. Re ne re leka go direla bana ba rona boswa."

"A wa re boswa Gaboitlodiwe? A ke go utlwa sentle gore o ne o direla bana ba gago boswa, ka boswa jwa me le bongwanake? Ka kgomo tsa ga rre! A kampo di tlhakane le tsa gaetsho rre ga a mpolelela?"

- 1.1.1   Rraagwe Gaboitlodiwe ke mang? (1)
- 1.1.2   Pelotshweu o amana jang le Gaboitlodiwe? (2)
- 1.1.3   Tiragalo e e diragalela kae? (2)
- 1.1.4   Ka dintlha di le tharo, tlhalosa semelo sa ga Keitheng. (3)
- 1.1.5   Tlhalosa se se dirang gore Gaboitlodiwe a batle go direla bana ba bona boswa ka dikgomo tsa kwa kgosing. (4)
- 1.1.6   Tlhalosa gore go diragetse eng kwa bofelong jwa mmuisano o. (3)

1.2   O ne a sisa pelo le go feta fa a digela. Pelo ya selelo se a letseng a se lela bosigo jotlhe. A sa tlhole a kgona go lela. Letsadi le le fa leitlhong la supa ka mokgwa o a neng a tshwere ka meno ka teng go tseroganyana ntwana ya bana ba mpa, ba lwa jaaka makgatlhanna thapong a matlalapoa.

Ba ne ba tla jaana ba solofetse go fitlhela rraabo a iketse badimong, ka ba ne bo tlhomamisa gore ditiro tsa maabane tsa bokgaitساديا bona e ne e le botubi. Dikung! Ba ipateletsa go tla go itlhobogela ka gongwe ba bookelo ba tla diega. A sitlhamologa jaaka kgetse ya letlhodi e sa tlala sentle. Dipone tsa tima.

Ke mang yo o neng a sisa pelo? O ne a le kwa kae? A ile go tlhola mang?

Tlhalosa ka botlalo seo se neng se dira gore motho yo o sisang pelo yo, a bo a sisa pelo ka tsela eo. O bo o tlhalose le gore go feletse go diragetse eng ka motho yo o neng a sisa pelo yoo.

(15)

- 1.3 Buisa nopollo e e fa tlase, mme morago o tihalose ka bokhutshwane se se diragetseng ka kgosi Gaboutlwele le mmaPelotshweu morago ga bolwetse jwa ga Kgosimore.

"Ke a go utlwa Motshweneng. O tswa kgakala thata o ntatile. Ke go solofetsa gore ke tla dira bojotlhe jwa me, mme fa badimo ba dumela jaaka tlabana e bolela, monnana yo o tla fola, le gona o tla tshela nako e telele. Badimo ba gagwe ba thata, ba bogale. Fa e ne e se ka bona re ka bo re bua sengwe. Sa bobedi, o itse gore matsapa di a tsaya kae. Fa o batla ke di busetsa kwa di tswang, ke kgetse e potlana. O ka re o ise o goroge kwa gae mokgosi wa bo o ledile. Nna ga ke ome monna, ke a ratha go utlwale. Fela ke bona o ka re o roroma pelo Motshweneng fa ke bua jaana."

(10)

- 1.4 Neela leano la ga ba Gaboitlodiwe la bobedi, o tihalose ka moo ba neng ba le naganne ka teng, le gore le feletse kae.

(20)

60 maduo

KAROLO B   DIKWALO TSA TIRISANO**DIKWALO TSE DILEELE**

Araba e le NNGWE FELA ya dipotso tse di latelang, e leng 2 kgotsa 3. Karabo ya gago e felele fela mo tsebeng e le nngwe, ke gore e nne boleele jwa **mafoko a le 150–200** fela, bo akaretsa aterese, ditumediso, mmele le bokhutlo.

POTSO 2**LEKWALO LA BOTSALANO**

Morutwana ka wena o tshwaeditswe ke mogare wa Covid-19 mme o tshogile. Mo kwalele lekwalo o mmolelele tse a tshwanetseng go di dira go lwantsha mogare o.

KGOTSA**POTSO 3****LEKWALO LA SEMMUSO**

Palamente ya rona e fetogile botshamekelo jwa mekgatlho ya dipolotiki, mme se ga se bue naga ya rona sentle. Kwalela moporesitente wa naga maikutlo a gago tebang le se, mo tlhalosetse o tlhalose ka moo se se amang ikonomi ya naga ka teng.

[30]**DIKWALO TSE DIKHUTSHWANE****POTSO 4**

Batsadi ba gago ba rulaganya go go direla moletlo wa matsalo. Kwala karata ya taletso o laletse tsala ya gago go tla go itumela le wena mo moletlong.

Boleele jwa sekwalwa sa gago bo akaretsa kagego e ka nna ya matseno, mmele le bokhutlo, bo nne **mafoko a a magareng ga 120–150**.

[10]

40 maduo

Maduo otlhe: 100